

SISTEMA DE XESTIÓN FORESTAL SOSTIBLE "ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN"	Outros SXFSXU-OU-013
--	---------------------------------

ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN

CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
DIRECCIÓN XERAL DE PLANIFICACIÓN E ORDENACIÓN FORESTAL
San Lázaro, s/n
15781 Santiago de Compostela
Tfno.: 981 546 109
forestal.mediorural@xunta.gal

ÍNDICE

INTRODUCCIÓN, XUSTIFICACIÓN E OBXECTIVOS.....	3
IDENTIFICACIÓN.....	4
CONFIGURACIÓN DO CERTIFICADO.....	8
ANÁLISE.....	9
RESULTADOS.....	26
DESCRIBIÓN DAS ZONAS.....	27
HÁBITATS DA REDE NATURA 2000.....	27
MEDIDAS DE XESTIÓN.....	41
XERAIS.....	42
ESPECÍFICAS.....	44
ESTRATEGIAS DE CONSERVACIÓN DOS ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN.....	48
ESTRATEGIAS XERAIS.....	49
ESTRATEGIAS ESPECÍFICAS.....	51
SEGUIMIENTO.....	51
CARTOGRAFÍA.....	52

INTRODUCCIÓN, XUSTIFICACIÓN E OBXECTIVOS

FSC® creou o concepto **Alto Valor de Conservación** (AVC) como unha forma de identificar todos aqueles montes que teñen valores sociais e medioambientais importantes. O termo **HCVF (High Conservation Value Forests)** intenta promover unha xestión forestal responsable particularizada en aqueles montes (ou partes dos mesmos) que reúnen ou aglutinan valores que lles confiren unha especial relevancia ou teñen un significado excepcional (criticamente importantes) a nivel local, nacional, rexional ou incluso a nivel mundial, e que permitiría identificalos como **Áreas con Altos Valores de Conservación (AAVC)**, designados para manter ou incrementar os atributos que os caracterizan.

O **Principio 9**, dentro dos estándares internacionais de FSC, dedícase integramente ao desenvolvemento de aspectos relativos aos AAVC. Un resumo dos requisitos, dos que no principio se recollen, son os seguintes:

- Debe realizarse unha avaliación de que partes da superficie forestal poden considerarse de alto valor de conservación.
- Que se fixera o mencionado en consulta con outras persoas que poidan considerarse de interese.
- Que se asegure de que o modo de usar e xestionar o monte non afecte negativamente a aqueles valores definidos como críticos.
- Que se conte cun sistema para comprobar que os valores ou calidades están a ser protexidos.

O **Principio 9** sinala que o propietario, xestor ou administrador forestal ten un nivel adicional de responsabilidade neste tipo de montes, demandando que se tomen precaucións especiais para protexer os atributos que alí existen.

Comunmente, preséntanse **seis categorías de alto valor de conservación**:

- **AVC1: Diversidade de especies.** A nivel mundial, rexional o nacional, áreas forestais que conteñen concentracións significativas de valores de biodiversidade (inclúe as zonas protexidas, e aquelas que presentan especies raras ou ameazadas, especies endémicas e concentracións de especies migratorias).

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 3 de 52
------------------	---	----------------

- **AVC2: Ecosistemas a nivel de paisaxe e mosaicos.** A nivel mundial, rexional ou nacional, os grandes bosques de importancia a gran escala (nivel paisaxe). Áreas que conteñen poboacións viables da gran maioría das especies que aparecen de forma natural, en patróns de distribución e abundancia.
- **AVC3: Ecosistemas e hábitats.** As áreas forestais que se encontran en/ou conteñen especies raras, ameazadas o en perigo.
- **AVC4: Servicios críticos do ecosistema.** As áreas forestais que proporcionan servizos do ecosistema básicos en situacións críticas (inclúe a protección das cuncas hidrográficas, e a protección contra a erosión e os incendios).
- **AVC5: Necesidades comunitarias.** As áreas e recursos fundamentais para satisfacer as necesidades básicas das comunidades locais ou dos pobos indíxenas identificados, envolvendo a ditas comunidades po pobos.
- **AVC6: Valores culturais.** As áreas, recursos, hábitats e paisaxe cultural, arqueolóxica ou historicamente significativos no ámbito mundial e/ou nacional e críticas para a identidade local das comunidades culturais tradicionais.

Para que un monte poida ser definido como AAVC bastaría con que este posúa un dos seis valores citados, se ben podería darse a posibilidade de que dispoña dos seis.

Non obstante, as identificacións, avaliacións e accións a pór en marcha nos AAVC deberían axustarse á escala e intensidade da operación forestal, considerándose razoábel que as operacións pequenas ou de baixa intensidade dediquen menos tempo e recursos a este tipo de traballos que as grandes operacións.

Neste sentido, o obxectivo deste documento é **establecer os criterios básicos a seguir para a identificación, xestión e seguimento dos AAVC nas Unidades de Xestión Forestal incluídas no Sistema de Xestión Forestal, onde a Entidade de Grupo (ou Entidade Solicitante Individual) é a Xunta de Galicia.**

1. IDENTIFICACIÓN

O primeiro paso é asegurarse do que ten o monte e onde se atopa, pescudar se o monte – ou parte do mesmo – contén Altos Valores de Conservación. Isto implica realizar unha

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 4 de 52
------------------	---	----------------

avaliación do monte, se ben para montes moi pequenos, ou onde a intensidade de aproveitamento e intervencións sexa moi baixa, este tipo de avaliacións non deberían ser especialmente complexas. A consulta de poboacións locais e persoal experto na materia pode servir de axuda na labor de identificación.

Nas avaliacións debería darse resposta ás seguintes cuestións:

- **ESPECIES:** Existen especies (tanto animais como vexetais) raras, ameazadas ou en perigo de extinción (por exemplo, especies protexidas pola lexislación nacional)? Cales son e onde están? Que condicións necesitan? A súa presenza requirira, en todo caso, da súa protección. AVC: Se hai moitas destas especies ("concentracións significativas"), este monte (ou parte do monte) podería considerarse un AAVC por AVC1 e/ou AVC3.
- **PAISAXE:** É o monte xestionado parte dunha gran superficie forestal de importancia a nivel nacional? Existen paisaxes únicos, singulares ou fráxiles que deban conservarse? Forma o monte parte dos mesmos? AVC: Se o monte forma parte dunha gran superficie forestal de importancia (a escala paisaxe) a nivel rexional, nacional ou mundial, este monte (ou parte do monte) podería considerarse un AAVC por AVC2.
- **ECOSISTEMAS/ HÁBITATS:** Hai algún tipo de vexetación especial ou atípica (por exemplo, bosques singulares, humidais, pastizais, etc.)? Existen ecosistemas singulares, ameazados ou en perigo de extinción? Onde se atopan? AVC: Se se teñen áreas de monte particularmente raras no país ou rexión, este monte (ou parte del monte) podería considerarse un AAVC por AVC3.
- **SERVIZOS AMBIENTAIS:** Proporciona algunha parte do monte servizos importantes á comunidade, ou a outras poboacións que vivan na zona de influencia da área forestal (por exemplo, protección de cuncas, fenómenos erosivos ou fontes de auga potable que abastecen asentamentos de poboación; prevención de derrubamentos, corrementos de terra cara infraestruturas ou núcleos de poboación; etc.)? Quen se beneficia dos servizos prestados? É igual de importante toda a superficie forestal, ou determinadas partes específicas do mesmo? AVC: Se estes servizos son criticamente importantes, este monte (ou parte do monte) podería considerarse un AAVC por AVC4.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 5 de 52
------------------	---	----------------

- **VALORES SOCIAIS E CULTURAIS:** Existen comunidades dependentes do monte por algún produto (por exemplo, madeira, leña, animais, cortiza, sementes, etc.)? Hai comunidades para as que o monte ten un significado cultural ou histórico (por exemplo, cemiterios sagrados, restos de antigos asentamentos, lugares sagrados, etc.)? É o monte culturalmente ou economicamente crítico para algún grupo de persoas? O uso de certos produtos forestais é fundamental para o benestar da comunidade ou poboación? Para responder a algunha destas cuestións sería interesante involucrar ás comunidades locais, e falarlles sobre a potencialidade do monte e o modo no que o aproveitan. AVC: Se estes bosques son criticamente importantes para as comunidades polo acceso a produtos ou por razóns culturais, este monte (ou parte do monte) podería considerarse un AAVC por AVC5 e AVC6.

En relación co considerado internacionalmente, os **Estándar Español de Xestión Forestal para a Certificación FSC (FSC-STD-ESP-03-2018)** establece e desenvolve o *Principio 9* que, en correspondencia cos *Principios E Criterios* internacionais (FSC IC), crean o termo *Áreas con Altos Valores de Conservación (AAVC)* designados, como xa se mencionou, para manter ou incrementar os atributos que caracterizan o monte, e como medio para identificar todas aquelas áreas que teñen importantes valores sociais e medioambientais.

En España, e de acordo coas seis categorías de alto valor de conservación propostas por FSC IC, un *Área con Altos Valores de Conservación (AAVC)* defínese como aquela ***Unidade de Xestión Forestal ou parte dela, que contén un ou máis dos seguintes atributos (adaptado á Nota Informativa publicada na páxina web de FSC España con data de 26 de novembro de 2012):***

- **ATRIBUTO 1.-** Estar incluídas en *Lugares de Importancia Comunitaria* (ata a súa transformación en *Zonas Especiais de Conservación*), ou en *Zonas Especiais de Conservación* e que, ademais, o seu mantemento sexa esencial para a conservación, conforme aos criterios fixados na *Directiva Hábitats (92/43/CEE)* para a súa clasificación dentro da *Rede Ecolóxica Natura 2000*. Por tanto, estas zonas non coinciden necesariamente coas designadas como *Lugar de Interese Comunitario* ou *Zona de Especial Conservación*. É dicir, non toda a superficie incluída na *Rede Natura* reúne as condicións ou criterios para ser considerada AVC. Debe precisarse que a *Rede Ecolóxica Natura 2000* é moito máis ampla e, ademais daqueles hábitats característicos da mencionada Directiva, está integrada por zonas agrícolas, áreas forestais con plantacións de produción (madeira), etc. Todo o sinalado será tido en conta na identificación de zonas que puidesen relacionarse con este atributo.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 6 de 52
------------------	---	----------------

- **ATRIBUTO 2.-** Estar incluídas en *Zonas de Especial Protección para as Aves* ou en *Áreas de Importancia para as Aves* (identificadas por SEO/BirdLife), e que, ademais, o seu mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da *Directiva Aves (79/409/CEE)* para a súa clasificación dentro da *Rede Ecolóxica Natura 2000*. A delimitación destas zonas seguirá a mesma lóxica que a descrita para o Atributo 1.

- **ATRIBUTO 3.-** Estar catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na *Lei 43/2003 de Montes*, na súa modificación (*Lei 10/2006*), na *Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade*, ou en calquera outra de ámbito autonómico. Para a figura en cuestión consideraranse, en caso de existir, os plans ou instrumentos de xestión aprobados, tendo en conta, entre outros aspectos, a zonificación establecida, as normas xerais de uso e xestión, as medidas de conservación necesarias e as limitacións de explotación dos recursos naturais.

- **ATRIBUTO 4.-** Posuír unha biodiversidade, especies catalogadas ou hábitats naturais que lle confiran un alto valor ecolóxico acreditado mediante estudos científicos, que non foran recollidos nos apartados anteriores.

- **ATRIBUTO 5.-** Exercer un papel fundamental para a protección de cuncas, control da erosión ou mantemento doutros beneficios ambientais en situacións críticas.

- **ATRIBUTO 6.-** Exercer un papel fundamental para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais (subsistencia, saúde...) e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional (áreas de importancia cultural, ecolóxica, económica ou relixiosa, identificadas en cooperación con ditas comunidades locais).

A identificación que se realiza a continuación toma como base ineludíbel o establecido pola iniciativa nacional (FSC España), se ben, e de forma combinada, inclúe algún aspecto de utilidade a nivel internacional.

Como **fontes de información básica** considéranse:

- A normativa actual e vixente relativa a espazos naturais protexidos (en xeral, toda á que se fai referencia nos Atributos 1, 2 e 3, considerándose fundamental todo o incluído na *Rede Ecolóxica Natura 2000*), ademais dos correspondentes

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 7 de 52
------------------	---	----------------

instrumentos de xestión, uso e planificación forestal que poidan ser de aplicación. Préstase especial atención á zonificación proposta para ditos espazos.

- *Cartografía de Unidades Ambientais* (xaneiro, 2009; agosto, 2011) publicada polo Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural do Grupo de investigación GI-1934 TTB (Campus de Lugo, Universidade de Santiago de Compostela). Tómase como referencia para verificar (corroborar) a presenza dos hábitats, en particular en Espazos Naturais Protexidos, a partir das inspeccións ou prospeccións de campo efectuadas a tal fin.

- *Atlas y Manual de los Hábitats Naturales Y Seminaturales de España* (2005; actualizado con periodicidade) publicado pola Dirección Xeral de Medio Natural e Política Forestal do Ministerio correspondente en materias de medio ambiente, medio rural e mariño. Con carácter complementario á fonte de información anterior, tómase como axuda nas inspeccións de campo realizadas para verificar (corroborar) a presenza de determinados hábitats.

- *Sociedade Española de Ornitología (SEO/BirdLife)*, en particular aquela información relacionada cos espazos identificados como *Áreas Importantes para a Conservación das Aves (IBA)*.

- Os traballos de auditoría interna, xunto coa consulta a propietarios, xestores e empresas forestais locais, asociacións e ONGs da zona complementan o coñecemento que a Entidade de Grupo ten sobre as distintas Unidades de Xestión Forestal (UXF).

- Traballos de investigación realizados nas diferentes zonas, principalmente os realizados por grupos de investigación da Universidade e persoal da Administración forestal autonómica.

1.1 CONFIGURACIÓN DO CERTIFICADO

Os montes integrados no Sistema con data 10 de agosto de 2020, que sumaban 2.110,39 ha e repartidas en 7 unidades de manexo para o sistema de certificación forestal FSC.

Certificación	N.º UXF totais Galicia	Superficie total Galicia (ha)
Sistema FSC	7	2.110,39

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 8 de 52
------------------	---	----------------

Na actualidade e despois da última ampliación realizada no ano 2021, as UXF integradas no sistema corresponden cos datos seguintes e as novas 72 UXF encóntranse en estudo para determinar a extensión real dos posibles AVC.

Certificación	N.º UXF totais Galicia	Superficie total Galicia (ha)
Sistema FSC	79	33.846,92

1.2 ANÁLISE

A metodoloxía para a análise está fundamentada nos seguintes puntos:

1. Para cada unha das UXF que constitúen o Grupo na actualidade, lévase a cabo un primeiro estudo ou análise acordo cos seguintes aspectos de avaliación: figuras de protección, especies, paisaxe forestal, ecosistemas/hábitats, servizos ambientais e valores sociais e culturais.
2. Posteriormente realízase, para cada UXF, unha análise combinada dos aspectos avaliados para, en función dos atributos enunciados para España, establecer a presenza (ou non) de Altos Valores de Conservación.
3. A identificación dalgún dos atributos enunciados anteriormente pode non abocar na definición como AAVC dunha zona, xeralmente por razóns superficiais. Non obstante, o atributo observado será obxecto de conservación e preservación cunha escala de intensidade acorde á importancia do atributo.

Preséntanse, a continuación, os parámetros de estudo incluídos nunha serie de táboas de control, así como unha análise detallada, a modo de exemplo, para unha das UXF.

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 9 de 52
------------------	---	----------------

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
ESPECIES		
PAISAXE FORESTAL		
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
SERVIZOS AMBIENTAIS		
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación

Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			

1.2.1 MONTE MONTAREDA E CORREDOIRA

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo denominado Reserva da Biosfera Terras do Miño. A pesar de encontrarse dentro desta figura, non manifesta ningún elemento singular desde o punto de vista da flora e fauna, que determine unha posible designación ou proposta de AAVC. Identifícase a presenza de elementos asociados ao hábitat 4030 (Queirogal seco europeo) que non é prioritario.	Nada que destacar. A superficie encóntrase coherente coa tipoloxía territorial circundante e non se identifican afeccións ou danos. O posible hábitat identificado é un dos máis amplamente representados en Galicia. Na superficie de estudo, encóntrase en case toda a totalidade do dosel arbustivo cun bo estado de conservación e sen requirir medidas adicionais.	Na UXF
ESPECIES		
Non existen especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido, salvo os vinculados a certos hábitats (ver Ecosistemas /Hábitats)	Nada que destacar	En varias zonas das UXF
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Nada que destacar	Ningunha
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a non existencia de ecosistemas ou hábitats singulares.	Nada que destacar	Ningunha
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de concas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	Nada que destacar	Ningunha
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, refírese a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia. Sen embargo estes bens non teñen a entidade como para ser catalogados despois da visita en campo. No documento de xestión aborda a cuestión destes elementos.	Nada que destacar	Límite da UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación				
Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000			X
	A UXF non manifesta a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE).			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade	X		
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo denominado Reserva da Biosfera Terras do Miño.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona			X
	Na UXF non existen especies nin hábitat que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			X
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

1.2.2 MONTE CARBOEIRO

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo denominado Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo. A pesar de encontrarse dentro desta figura, non manifesta ningún elemento singular desde o punto de vista da flora e fauna, que determine unha posible designación ou proposta de AAVC.	Nada que destacar. A superficie encóntrase suficientemente controlada desde o punto de vista de posibles afeccións ambientais e o propio documento de xestión trata do tema coas limitacións específicas para aplicación de certos traballos.	Ningunha
ESPECIES		
Non existen especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido. Encóntrase dentro da delimitación de superficies incluídas nas zonificacións declaradas nos plans de conservación ou recuperación establecidos para especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas, sen embargo non se manifesta a existencia de esta especie.	Nada que destacar. Non se manifestou a existencia de <i>Emberiza</i> spp. Os usos que se poden efectuar no monte son compatibles coa posible expansión e instalación da especie.	Ningunha
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Nada que destacar	Ningunha
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a non existencia de ecosistemas ou hábitats singulares.	Nada que destacar	Ningunha
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de concas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	Nada que destacar	Ningunha
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, non refire a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.	Nada que destacar.	Límite da UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación				
Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000	X		
	Na UXF maniféstase a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE), concretamente o 4030 no sotobosque das plantacións. As actuacións propostas no instrumento de ordenación son compatibles co mantemento e viabilidade.			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade	X		
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo denominado Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona			X
	Na UXF non existen especies nin hábitat que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna. Encóntrase na zona de expansión da <i>Emberiza</i> spp. Sen embargo non se manifestou a presenza de individuos na superficie da UXF.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			X
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

1.2.3 MONTE DA BRAXE

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
Parte da superficie (±64 ha) de estudo encóntrase dentro do espazo de Rede Natura 2000 denominado ZEC Costa Ártabra (ES1110002).	No instrumento de xestión maniféstase a presenza dos hábitat 3110 e os prioritarios 4020*, e 7130*. As visitas efectuadas e a cartografía actualizada indica a presenza de outros hábitats adicionais aos xa identificados.	Zona norte da UXF. Un total de 33,6871 ha
ESPECIES		
Nunha primeira visita non se evidencia a existencia especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido.	Especies asociadas aos hábitats identificados.	Na UXF
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Nada que destacar	Ningunha
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a existencia de ecosistemas ou hábitats singulares. A delimitación requiriu dun estudo máis pormenorizado e rigoroso do que se obtiveron resultados da presenza de diferentes hábitats nunha zona concreta do monte.	Posteriormente á revisión, catalogación e cartografado dos hábitats que se manifestan na UXF e existe a certeza de catalogo. Pódese manifestar a presenza de certas especies asociadas aos hábitats 7110* - Turbeiras altas activas, 4020* - Queirogais húmidos atlánticos de Erica ciliaris e Erica tetralix, 6220* - Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde Thero-Brachypodietea, 7150 - Depresións sobre sustratos turbosos do Rhynchosporion, Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas	Zona norte da UXF contra o rego da Braxe. Identificada na cartografía.
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de concas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	Nada que destacar	Ningunha
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, non refire a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.	Nada que destacar.	Límite da UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación				
Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000	X		
	A UXF manifesta a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE). Pódese manifestar a presenza de certas especies asociadas aos hábitats: <ul style="list-style-type: none">• 7110* - Turbeiras altas activas• 4020* - Queirogais húmidos atlánticos de Erica ciliaris e Erica tetralix• 6220* - Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde Thero-Brachypodietea• 7150 - Depresións sobre sustratos turbosos do Rhynchosporion• 6430 - Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade	X		
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo denominado Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona		X	
	Na UXF non existen especies nin hábitat que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna. Encóntrase na zona de expansión da <i>Emberiza</i> spp. Sen embargo non existen individuos na superficie da UXF.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			X
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

1.2.4 MONTE PARAMEDELA

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 17 de 52
------------------	---	-----------------

Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de Rede Natura 2000 denominado ZEC Ancares-Courel (ES1120001).	A situación do monte é favorable. No estudo pormenorizado realizado, maniféstase a presenza dos hábitat 3260, 3270, 4030, 6430, 8130, 8220, 8230, 91E0*, 9260. Sendo só un deles prioritario.	Toda a parte sur e suroeste da UXF. Identificada a extensión na cartografía cunha área de 10,54 hectáreas totais.
ESPECIES		
Nunha primeira visita non se evidencia a existencia especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido.	As asociadas aos hábitats identificados e as indicadas no instrumento de ordenación ou xestión forestal.	Zona de ribeira
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Destacar a presenza dun punto de interese fóra do límite da UXF que permite a visualización da zona de principal presenza de hábitats, en concreto das áreas denominadas como soutos, típica de estas zonas.	Límite da UXF
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a existencia de ecosistemas ou hábitats singulares. Sen embargo a delimitación require dun estudo máis pormenorizado e rigoroso que está en proceso desde a primeira visita.	Posteriormente á revisión, catalogación e cartografado dos hábitats que se manifestan na UXF e existe a certeza de certas especies asociadas aos hábitats presentes.	Toda a parte sur e suroeste da UXF
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de conchas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	Cabe mencionar que existen hábitats asociados a leitos fluviais e vexetación de ribeira.	UXF
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, non refire a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.	Mencionar o uso multifuncional do monte cun relevante compoñente turístico na zona do ZEC Ancares- Courel.	UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación

Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000	X		
	A UXF manifesta a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE). Pódese manifestar a presenza de certas especies asociadas aos hábitats nun total de 10,54 Ha: <ul style="list-style-type: none">• 3260-Ríos dos pisos basal a montano• 3270-Ríos de ribeiras lamacentas (Chenopodium rubri p.p. e de Bidention p.p.)• 4030-Queirogais secos europeos• 6430-Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas• 8130-Desprendementos mediterráneos occidentais e termófilos• 8220-Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica• 8230-Rochedos silíceos con vexetación pioneira• 91E0*Bosques aluviais de Alnus glutinosa e Fraxinus excelsior• 9260-Soutos.			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade	X		
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona	X		
	Na UXF existen especies e hábitats que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna. Encóntrase na zona de expansión da <i>Emberiza</i> spp. Sen embargo non existen individuos na superficie da UXF.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			X
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

1.2.5 MONTE SERRA DA PENEDA, SAN MIGUEL, NOVELLE E CARIXA

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
A superficie de estudo non se encontra dentro do espazo de Rede Natura 2000.	Nada que destacar	Ningunha
ESPECIES		
Nunha primeira visita non se evidencia a existencia especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido.	Zonificacións declaradas nos plans de conservación de <i>Emys orbicularis</i> .	Ningunha
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Nada que destacar	Ningunha
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a existencia de ecosistemas ou hábitats singulares. Sen embargo a delimitación require dun estudo máis pormenorizado e rigoroso que está en proceso desde a primeira visita.	Nada que destacar	Ningunha
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de conchas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	Zona de conca hidrográfica do Rio Arnoia	Ningunha
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, non refire a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.	Existencia de bens patrimoniais.	Na UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación

Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000			X
	Na UXF é necesario realizar unha análise para determinar a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE).			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade		X	
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona		X	
	Na UXF non existen especies nin hábitat que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna. Encóntrase na zona de expansión da <i>Emberiza</i> spp. Sen embargo non existen individuos na superficie da UXF.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas		X	
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

1.2.6 MONTE SAN CIBRÁN, ARADAS E OUTROS

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de Rede Natura 2000.	Nada que destacar. A UXF non está dentro de ningunha figura de protección.	Ningunha
ESPECIES		
Nunha primeira visita non se evidencia a existencia especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido.	Zonificacións declaradas nos plans de conservación de <i>Emys orbicularis</i> e <i>Emberiza schoeniclus subsp. Lusitanica</i> O resto de especies que teñen o seu ámbito de ocupación na área da UXF, están identificadas no documento de xestión.	Ningunha
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Nada que destacar	Ningunha
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a existencia de ecosistemas ou hábitats singulares. Sen embargo a delimitación require dun estudo máis pormenorizado e rigoroso que está en proceso desde a primeira visita.	Nada que destacar	Ningunha
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de conchas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	Nada que destacar	Ningunha
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, non refire a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.	Existencia de bens patrimoniais.	Na UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación

Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000			X
	Na UXF é necesario realizar unha análise para determinar a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE).			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade			X
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona			X
	Na UXF non existen especies nin hábitat que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna. Encóntrase na zona de expansión da <i>Emberiza</i> spp. Sen embargo non existen individuos na superficie da UXF.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			X
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

1.2.7 MONTE CARABELOTE

Táboa 1 Análise previo de aspectos de interese		
Valores identificados no Monte	Notas sobre a situación actual	Onde?
FIGURAS DE PROTECCIÓN		
A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de Rede Natura 2000.	Nada que destacar. A UXF non está dentro de ningunha figura de protección.	Ningunha
ESPECIES		
Nunha primeira visita non se evidencia a existencia especies animais nin vexetais de especial interese ou relevancia na zona que fagan que a UXF adquira unha importancia crítica neste sentido.	Zonificacións declaradas nos plans de conservación ou recuperación da <i>Emberiza schoeniclus</i> subsp. <i>lusitanica</i>	Ningunha
PAISAXE FORESTAL		
Non existen paisaxes atípicos ou singulares. Non existe nada destacable ou extraordinario no monte.	Nada que destacar.	Ningunha
ECOSISTEMAS/ HÁBITATS		
De acordo cas fontes de información revisadas e a validación en campo, verificase a existencia de ecosistemas ou hábitats singulares. Sen embargo a delimitación require dun estudo máis pormenorizado e rigoroso que está en proceso desde a primeira visita.	Nada que destacar.	Ningunha
SERVIZOS AMBIENTAIS		
Non existen áreas esenciais para protección de concas hidrográficas ou puntos sensibles en relación á erosión.	ada que destacar.	Ningunha
VALORES SOCIAIS E CULTURAIS		
Neste caso a través da cartografía dispoñible e pública, non refire a existencia de elementos incluídos no Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.	Existencia de bens patrimoniais que xa teñen as súas especificacións de protección no redactado no documento de xestión.	Na UXF

Táboa 2 Atributos de Alto Valor de Conservación				
Atributo	Descrición	Observacións		
		Si (presente)	Quizais (presente)	Non (ausente)
1	Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE) para a súa clasificación na Rede Natura 2000			X
	Na UXF é necesario realizar unha análise para determinar a presenza de Hábitats da Directiva Hábitats (92/43/CEE).			
2	Zonas nas que o mantemento sexa esencial para a conservación das especies protexidas en virtude da Directiva Aves (79/409/CEE)			X
	A UXF non presenta áreas clasificadas como Zonas de Especial Protección para as Aves nin para outras de importancia en virtude da Directiva Aves.			
3	Zonas catalogadas baixo algunha figura de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade			X
	A superficie de estudo encóntrase dentro do espazo de protección legal recollida na Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.			
4	Especies catalogadas ou hábitats naturais que lle outorgan un alto valor ecolóxico á zona			X
	Na UXF non existen especies nin hábitat que lle outorguen á superficie un valor ecolóxico elevado como para identificalo como singular respecto á súa contorna. Encóntrase na zona de expansión da <i>Emberiza</i> spp. Sen embargo non existen individuos na superficie da UXF.			
5	Ser fundamentais para a protección de concas, control da erosión ou mantemento de outros beneficios ambientais en situacións críticas			X
	A UXF non presenta zonas especialmente significativas nin estratéxicas desde a perspectiva da protección de concas hidrográficas e/ou zonas con potencial erosivo alto.			
6	Ser fundamentais para a satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais e/ou críticas para a súa identidade cultural tradicional			X
	A UXF non é fundamental para as comunidades locais. Isto maniféstase con que a contorna é un entorno con multifuncionalidade de usos que garanten a estabilidade das comunidades locais.			

Na actualidade, tras a realización do estudo segundo a metodoloxía descrita, extráese que **existen Áreas con Altos Valores de Conservación** susceptibles de ser catalogadas como tales segundo están identificadas na cartografía do punto 5 do presente documento.

Ademais, na actualidade estanse levando a cabo o estudo das UXF da última actualización. Estas actualizacións puideran determinar que existen novos indicios que axuden a obter nova información sobre se certas zonas son susceptibles de catalogarse.

Este estudo actualizarase de forma continuada, en base á información colleitada polos técnicos correspondentes dentro da estrutura de grupo de XFS e axuda externa, e en base a tódalas informacións dispoñibles, obtendo conclusións o mais precisas posibles. Unha vez que a situación volva a normalidade definirase a delimitación exacta dos AVC identificados. Por último, compre destacar de novo que, as zonas en consideradas non están en perigo por desenvolvemento de accións contrarias ao seu mantemento ou conservación.

1.3 RESULTADOS

A continuación, móstranse os resultados obtidos dunha análise preliminar de cada unha das superficies que existen no grupo de xestión forestal sostible. Esta análise pode derivar en medidas adicionais de investigación de darse o caso de non dispoñer da certeza necesaria que non será vinculante se existen dúbidas sobre a clasificación dalgunha area en concreto como posible *Zona ou Área con Altos Valores de Conservación (AAVC)*.

UXF	DESCRICIÓN	XUSTIFICACIÓN	SUPERFICIE (Ha)
MONTE DA BRAXE	Áreas, incluídas no ZEC Costa Ártabra (ES1110002). Identificada a presenza de certas especies asociadas aos hábitats 7110* - Turbeiras altas activas, 4020* - Queirogais húmidos atlánticos de Erica ciliaris e Erica tetralix, 6220* - Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde Thero-Brachypodietea, 7150 - Depresións sobre substratos turbosos do Rhynchosporion, Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas.	Atributos 1 e 3	33,6871 ha

UXF	DESCRICIÓN	XUSTIFICACIÓN	SUPERFICIE (Ha)
MONTE PARAMEDELA	Áreas dentro do espazo de Rede Natura 2000 denominado ZEC Ancares-Courel (ES1120001). Presenza de certas especies asociadas aos hábitats 3260 - Ríos dos pisos basal a montano, 3270 - Ríos de ribeiras lamacentas (<i>Chenopodium rubri</i> p.p. e de <i>Bidention</i> p.p.), 4030 - Queirogais secos europeos, 6430 - Megaforbios eútrofos higrófilos das orlas de chairas, 8130 - Desprendementos mediterráneos occidentais e termófilos, 8220 - Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica, 8230-Rochedos silíceos con vexetación pioneira, 91E0* - Bosques aluviais de <i>Alnus glutinosa</i> e <i>Fraxinus excelsior</i> , 9260 - Soutos.	Atributos 1 e 3	10,5414 ha

Nas restantes UXF estudadas, á data actual do presente documento, non se identifican outros Altos Valores de Conservación.

As superficies das UXF clasificables como Áreas de Altos Valores de Conservación atópanse ben identificadas e convenientemente cartografadas no Plan de Xestión. Sinalar que a cartografía relativa aos MAVC acompaña a este documento no último dos puntos.

2. DESCRICIÓN DAS ZONAS

A continuación faise unha descrición en maior detalle dos hábitats identificados en cada UXF analizada no punto anterior. Ademais identifícanse asociacións de flora, fauna e posibles aproveitamentos tradicionais e compatibles nesas zonas.

2.1 HÁBITATS DA REDE NATURA 2000

2.1.1 QUEIROGAIS HÚMIDOS ATLÁNTICOS DE ZONAS TEMPERADAS DE ERICA CILIARIS E ERICA TETRALIX (4020*)

Os *Queirogais húmidos atlánticos de zonas temperadas de Erica ciliaris e Erica tetralix (4020*)*, correspóndense cun hábitat comunitario prioritario constituído por formacións higrófilas dominadas por breixos (*Erica*) desenvolvidas sobre chans húmidos ou con tendencia turbosa. É propio dos substratos acedos húmidos ou encharcados de case toda a Península Ibérica, sendo máis frecuente no cuadrante noroccidental e na cornixa cantábrica. Son formacións de chans mal drenados, ácidos ou acidificados por procesos de

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 27 de 52
------------------	---	-----------------

formación de turba, que poden presentar desecación superficial e certo grao de mineralización, propios de climas máis ben frescos e húmidos.

Viven desde o nivel do mar ata os 2.000 m, sendo máis comúns en condicións de media montaña. Xeralmente, forman mosaicos na paisaxe, ocupando pes de montes con pouca inclinación ou depresións e navas onde se acumula a auga. Poden formar parte de claros e marxes de bosques riparios e son desprazados nos chans máis secos adxacentes por outros queirogais ou matogueiras (4030) e por bosques. Trátase de matogueiras dominadas, case sempre, polo breixo de turbeira (*Erica tetralix*), a miúdo acompañado doutros breixos (*Erica ciliaris*, *Calluna vulgaris*) e por especies de *Genista* propias destes medios (*Genista anglica*, *Genista carpetana*, *Genista berberidea*, *Genista micrantha*) ou outras plantas hidrófilas, como *Euphorbia polygalifolia*, *Euphorbia uliginosa*, *Thymelaea dendrobryum*, *Molinia caerulea*, *Potentilla erecta*, etc.

Con maior detalle, correspóndense con comunidades seriais, con baixo nivel evolutivo, constituídas por especies de temperamento heliófilo e colonizador, que se caracterizan por posuír estratexias de auto-perpetuación, moi relacionadas cos incendios forestais, perturbacións mesmo favorables porque impiden a súa substitución por comunidades máis evolucionadas. Debido ao seu carácter pioneiro, heliófilo, colonizador, rexenéranse mal baixo cuberta, non tolerando a sombra nin a competencia prolongada. Un dos seus principais valores desde o punto de vista da biodiversidade son as súas flores, que serven de sustento e materia prima ás abellas e á fauna cinexética, que utiliza estas formacións como fonte de alimento e refuxio. Doutra banda, e a pesar do seu carácter pioneiro e o seu baixo nivel evolutivo, teñen relevancia por colonizar chans espidos (incluídos os derivados de incendios forestais), reducindo as súas posibilidades de erosión e degradación (SERRADA *et al.*, 2008).

Empregouse a súa biomasa como fonte de enerxía, aínda que neste caso o lignotuber do breixo, que posúe un alto potencial calorífico, tiña alta calidade como combustible e empregábase en fraguas e fornos de pan, con frecuencia tras a súa conversión en carbón vexetal. Tamén foi tradicional o seu aproveitamento apícola, cunha verdadeira “cultura do lume” que tiña por finalidade crear un mosaico de distintos tipos e etapas de desenvolvemento do queirogal co obxectivo de manter a oferta de flor durante case todo o ano. A pesar diso, foi a gandería extensiva, tanto de gando caprino como de bovino rústico e equino, o aproveitamento máis característico destas comunidades.

Neste sentido, as formacións desta tipoloxía que aparecen nas UGFs do Grupo adoitan ser o resultado dunha evolución natural asociada, sobre todo, ao pastoreo, é dicir e tal e como

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 28 de 52
------------------	---	-----------------

se mencionou, ao uso gandeiro (extensivo) que se dá no monte e perfectamente compatible coa conservación destes hábitats. O mencionado uso é o principal aproveitamento, xunto co cinxético (caza menor e corzo).

2.1.2 PSEUDOESTEPAS DE GRAMÍNEAS E ANUAIS DA ORDE THERO-BRACHYPODIETEA (6220*)

As *Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde Thero-Brachypodietea (6220*)* adoitan formar mosaico con hábitats rochosos e desprendementos (8130, 8210, 8220) así como con "6210* Prados secos seminaturais e facies de matogueira sobre substratos calcarios (*Festuco- Brometalia*) (* paraxes notables con orquídeas)" e queirogais secos (4030).

Pasteiros xerofíticos mediterráneos, compostos na súa maioría por gramíneas vivaces e anuais, desenvolto polo xeral, sobre substratos calcáreos medianamente profundos e mesmo superficialmente pedregosos. Forman parte os pasteiros ibéricos basófilos coñecidos como albardinales (caracterizados por *Lygeum spartum*) e espartizales, espartales ou atochares (dominados por *Stipa tenacissima*), así como os lastonares, cerrillales ou yesquerales (representados por *Brachypodium retusum*) e os pastos lixeiramente nitrófilos de aspecto sabanoide ou cerrillales (dominados por *Hyparrhenia hirta*). Comprenden, asimismo, unha serie de pasteiros silicícolas do centro e oeste peninsular coñecidos como vallicares (dominados por *Agrostis castelá*), berciales ou berceales (caracterizados por *Stipa gigantea*) e cerrillares (representados por *Festuca elegans*). Os berciales son frecuentes nos piñeirais de *Pinus pinea* e *P. pinaster* que se estenden polos areas continentais das mesetas castelás. Inclúense tamén neste tipo de hábitat os majadales, prados nos que abunda a grama cebollera ou pelo de rato (*Poa bulbosa*). Os vallicares e majadales teñen un alto valor gandeiro nas dehesas do xénero *Quercus*, bosques adevesados de freixos mediterráneos (*Fraxinus angustifolia*), olmedas e choperas. Constitúen as comunidades pascícolas máis especializadas e adaptadas ao piso (vallicares), e á sega, (majadales), da península Ibérica, aínda que, polo seu peculiar dinámica de beneficio, resultan especialmente sensibles ao cesamento do seu aproveitamento.

Igualmente, comprende pasteiros dominados por especies anuais cun desenvolvemento interanual moi variable, a causa do clima e da actuación antrópica. Tamén se inclúen unha serie de pasteiros pioneiros e ralos dominados por pequenas plantas anuais de desenvolvemento primaveral fugaz, que ocupan principalmente chans esqueléticos e erosionados de calcarias e margas; con todo, algunhas comunidades tamén se desenvolven sobre os xesos. Trátase de pastos con aspecto inhóspito, pero cunha gran diversidade

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 29 de 52
------------------	---	-----------------

específica caracterizada polo fenal de dous espigas (*Brachypodium distachyon*). Estes pasteiros, de ampla distribución nas zonas semiáridas ibéricas, cobren os claros das matogueiras mediterráneas; frecuentemente están en contacto con comunidades ruderales e, se sobre eles diminúese a presión do pastoreo, rapidamente son invadidos por formacións leñosas aromáticas de romerales, tomillares e salviares.

Non se coñecen aproveitamentos tradicionais deste tipo de hábitat agás o pastoreo ocasional con gando menor.

A excepción da influencia negativa que sobre el teñen as canteiras e o sobrepastoreo, non existen ameazas importantes sobre este tipo de hábitat.

2.1.3 TURBEIRAS ALTAS ACTIVAS (7110*)

As *Turbeiras altas activas (7110*)*, correspóndense cun hábitat comunitario prioritario constituído por humidais esencialmente alimentados pola choiva, nos que o nivel da auga está máis elevado que o nivel freático circundante. A acumulación de biomasa morta produce un abombamento do terreo (turbeiras altas).

Este tipo de hábitat preséntase fundamentalmente no territorio cántabro-atlántico e pirenaico, con representacións nas cordilleiras hercínicas do resto da Península. Os briófitos do xénero *Sphagnum* son plantas con características fisiolóxicas e de crecemento capaces de modificar profundamente o substrato no que se instalan. As súas pequenas follas (filidios) están formadas por células ocas e porosas que acumulan gran cantidade de auga. Ademais, son plantas con gran capacidade de absorción de minerais, adaptadas aos baixos niveis nutritivos dos medios acedos e pobres en nutrientes, que colonizan. Nunha turbeira activa, o esfagno crece polo ápice mentres a súa base vai morrendo progresivamente. As partes mortas descompóñense con dificultade nas condicións asolagadas e pobres (anaerobiosis) que a propia planta contribúe a manter, acumulándose en forma de turba. Como consecuencia, a turbeira crece formando abombamientos, elevándose sobre o nivel topográfico de orixe. Neste estado a turbeira pode chegar a desconectarse hídricamente do terreo subxacente, e toda a estrutura esponxosa pasa a depender exclusivamente da choiva, co que se alcanza a máxima escaseza de nutrientes. O xénero *Sphagnum* é dominante, con especies como *Sphagnum capillifolium*, *Sphagnum subnitens*, *Sphagnum compactum*, etc. Outros briófitos aparecen en menor proporción, con xéneros como *Aulacomnium*, *Odontoschisma*, *Kurzia*, *Calypogeia*, *Leucobryum*, etc. Entre as fanerógamas adaptadas a estes medios hai plantas insectívoras como *Drosera*,

ciperáceas como *Eriophorum angustifolium* ou especies de *Carex*, e ericáceas como *Erica tetralix* ou *Erica mackaiana*, etc.

As formacións que aparecen na UGFs desta tipoloxía mantivéronse e perpetuado co paso dos anos debido, seguramente, á complexidade de levar a cabo prácticas operacionais sobre estas superficies, así como á dificultade de desenvolvemento do arboledo.

2.1.4 BOSQUES ALUVIAIS DE *ALNUS GLUTINOSA* E *FRAXINUS EXCELSIOR* (91E0*)

O hábitat Bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior* (91E0*) dos cursos medios e baixos da Europa temperada e boreal (Alno-Padion); bosques riparios de *Alnus incana* dos ríos montanos e submontanos do Alpes e Apeninos setentrionais (Alnion *incanae*); galerías arborescentes de *Salix alba*, *Salix fragilis* e *Populus nigra* asociadas a ríos submontanos e de áreas baixas centroeuropeas (*Salicion albae*). Todos os tipos aparecen sobre solos pesados (polo xeral ricos en depósitos aluviais), inundados periodicamente polas enchentes invernais dos ríos ou regatos, aínda que están ben aireados durante a estiaxe. O estrato herbáceo inclúe invariablemente grandes herbas (*Filipendula ulmaria*, *Angelica sylvestris*, *Cardamine spp.*, *Rumex sanguineus*, *Carex spp.*, *Cirsium oleraceum*) e diversos xeófitos vernais, como *Ranunculus ficaria*, *Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*, *Corydalis solida*, etc.

Bosques riparios instalados sobre ribeiras fluviais máis ou menos estables, sometidos a inundacións durante a época invernal, pero ben drenados durante o verán. Tamén se inclúen bosques desenvolvidos en meandros semiabandonados que crecen sobre solos limosos ricos en materia orgánica. En conxunto, esténdense dende os territorios mesomediterráneos e mesotemperados ata o piso supratemperado inferior, con penetracións máis puntuais, seguindo as principais canles, no piso supratemperado superior.

Este tipo de hábitat establece contacto con hábitats de augas correntes (3260) e a miúdo con comunidades higrófilas megafórbicas (6430) e prados mesófilos (6510, 6520) sendo tamén frecuente, sobre todo nos niveis mesotemperados superiores e supratemperados, a súa asociación con diversos tipos de bosques, como carballeiras galaico-portugueses (9230), bosques de barrancos (9180*) e, en menor medida, faiais (9120) e biduedos orófilos.

Tradicionalmente nas áreas de topografía favorable para a instalación de prados de sega, os bosques riparios foron manexados intensamente mediante podas periódicas das especies arbóreas para reducir a súa competencia pola luz e incrementar a produción de

feo chegando, en moitos casos, á súa total eliminación. Os produtos resultantes destas prácticas foron utilizados como alimento para o gando, combustible (leñas) ou para a confección de peches vexetais dos terreos.

2.1.5 RÍOS DOS PISOS BASAL A MONTANO CON VEXETACIÓN DE *RANUNCULION FLUITANTIS* E DE *CALLITRICHIO-BATRACHION* (3260)

O hábitat *Ríos dos pisos basal a montano con vexetación de Ranunculion fluitantis e de Callitricho-Batrachion (3260)* adoita estar presente en zonas de cursos de auga de caudal oscilante e corrente pouco turbulenta comprendidos entre os niveis termotemperado e mesomediterráneo e supratemperado inferior. As oscilacións do caudal e as características físicas do leito fluvial condicionan os tipos de vexetación asociada.

Trátase dun tipo de hábitat moi variable en canto ás características físicas do leito polo que discorre. Nas áreas de cabeceira dominan os leitos rochosos angostos con grandes pedras e bloques que, progresivamente, dan paso nos tramos medios, a leitos máis amplos nos que aparecen pequenas praias de cantos e coídos que forman mosaico con tramos máis pedregosos e áreas con rápidos coincidentes con afloramentos de rochas duras; nos tramos baixos dos ríos, o substrato tende a presentar unha maior proporción de elementos finos (gravas, areas e limos). Durante a estiaxe adoitan formarse pequenas charcas nas que se desenvolve unha vexetación flotante particular. En función das características comentadas, distribúense as diferentes comunidades vexetais asociadas.

Nos tramos de cabeceira aparecen variantes pauciespecíficas do hábitat caracterizadas pola presenza de *Fontinalis* spp., que se ven substituídas, augas abaixo, por comunidades de helófitos enraizados (*Ranunculus fluitans*, *Potamogeton natans*, *Glyceria fluitans*) e de plantas flotantes (*Lemna minor*). Nas beiras que se ven descubertas de auga durante a estiaxe crece unha vexetación de grandes herbas enraizadas como *Oenanthe crocata*, *Iris pseudacorus*, *Ranunculus repens*, *Sparganium erectum* subsp. *neglectum*, *Veronica beccabunga*, *Stellaria alsine*, etc.

Os principais aproveitamentos tradicionais deste tipo de hábitat foron a pesca, a derivación de auga para o rego dos prados de sega mediante a construción dunha extensa rede de canles ("regos") e a utilización como forza motora para muíños e pequenas centrais hidroeléctricas.

2.1.6 RÍOS DE RIBEIRAS LAMACENTAS CON VEXETACIÓN DE CHENOPODION RUBRI P.P. E DE BIDENTION P.P. (3270)

Hábitat de ribeiras fluviais lamacentas das chairas ao nivel submontano, con vexetación pioneira nitrófila anual das alianzas *Chenopodium rubri* p.p. e *Bidention* p.p. Durante a primavera e o inicio do verán estes lugares carecen de vexetación. Se as condicións non son favorables, este tipo de vexetación pode desenvolverse escasamente ou estar completamente ausente.

Para estas zonas, na actualidade non se coñecen aproveitamentos tradicionais compatibles.

2.1.7 QUEIROGAIS SECOS EUROPEOS (4030)

Os *Queirogais secos europeos (4030)* correspóndense con formacións arbustivas, a miúdo densas, de talla media a baixa con *Calluna vulgaris* e especies de breixo (*Erica* spp.), de aulaga (*Genista* spp., *Stauracanthus* spp, *Ulex* spp.), de xara (*Cistus* spp.) e jaguarzo (*Halimium* spp.) como especies dominantes. Son características de zonas atlánticas e mediterráneas con influencia oceánica, tanto do terzo norte como da metade occidental da Península Ibérica, ademais de Ceuta. Penetran cara ao interior peninsular a través das cadeas montañosas. Atópanse sobre chans acedos ou descarboxados de textura areosa ou franco-areosa, desde o nivel do mar ata 1.900 m de altitude. En chans máis higrófilos ou encharcados son substituídos polo tipo de hábitat 4020 Queirogais húmidos atlánticos de *Erica ciliaris* (*) e en zonas de maior altitude polo tipo de hábitat 4060 Queirogais alpinos e boreales e polas 4090 Matogueiras pulvulares orófilos europeos meridionais.

A maioría dos queirogais que constitúen este tipo de hábitat caracterízanse pola pobreza do estrato herbáceo, sobre todo no que se refire a flora (número de especies). Con todo, merecen ser destacadas tres especies: *Agrostis curtisii* (Poaceae), *Pedicularis sylvatica* (Scrophulariaceae) e *Stachys officinalis* (Lamiaceae), presentes en case todos os Queirogais que constitúen este tipo de hábitat, desde as Illas Británicas ao norte de Marrocos.

Os queirogais secos do cuadrante noroccidental clasifícanse dentro do subtipo atlántico, caracterizándose pola presenza de especies tipicamente eurosiberianas como *Erica cinerea*, *Erica vagans*, *Daboecia cantabrica*, *Cytisus cantabricus*, *Ulex europaeus* e *Ulex gallii*, ademais de *Calluna vulgaris*. En cotas elevadas, aparecen algunhas especies montanas e subalpinas, como *Vaccinium myrtillus*. En zonas baixas e/ou térmicas desta rexión, estes queirogais inclúen ademais outras especies leñosas con certa influencia mediterránea como *Erica australis*, *Erica umbellata*, *Halimium alyssoides* e *Pterospartum tridentatum*. As

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 33 de 52
------------------	---	-----------------

comunidades deste subtipo son xeralmente pobres en especies leñosas (de catro a dez especies) e a representación do elemento endémico restrinxido é tamén escasa (*Cytisus cantabricus*, cuxa distribución case se restrinxe á Cordilleira Cantábrica, aínda que alcanza o suroeste de Francia, podería considerarse un exemplo deste elemento endémico).

Neste sentido, as formacións desta tipoloxía que aparecen nas UXF son o resultado dunha evolución natural, aínda que poidan existir prácticas inadecuadas no pasado (introdución puntual de especies alóctonas) que haberá que tentar reverter (mellorar) da maneira consideraba máis adecuada, e na medida de que a mellora implementada non cause un impacto negativo sobre os hábitats identificados.

2.1.8 MEGAFORBIOS EUTROFOS HIGRÓFILOS DAS ORLAS DE CHAIRAS E DOS PISOS MONTANO A ALPINO (6430)

Comunidades megafórbicas nitrófilas de bordos de cursos fluviais e lindeiros de bosque pertencentes ás ordes *Glechometalia hederaceae* e *Convolvuletalia sepium* (*Senecion fluviatilis*, *Aegopodion podagrariae*, *Convolvulion sepium*, *Filipendulion*)(37.7). Comunidades megafórbicas perennes dos pisos montano a alpino da clase *Betulo-Adenostyletea* (37.8).

Trátase de comunidades dominadas por especies herbáceas perennes de gran talla (1-2 m de altura), incluídas nas familias *Umbelliferae*, *Liliaceae*, *Rosaceae* e *Compositae*, que alcanzan unha cobertura practicamente total e unha gran biomasa. Na maioría dos casos trátase de manifestacións de carácter lineal, dispostas paralelamente ás canles fluviais, bordos de camiños ou na periferia de masas arboradas.

Dentro dos pisos meso e supratemperado, as representacións deste tipo de hábitat aparecen maioritariamente asociadas a ripisilvas (91E0*) e pequenos regueiros que circulan polo interior de diversos tipos de bosques (9120, 9180*, 9260, 9230, 9380). Nos niveis orotemperados adoitan facer contacto con hábitats turbosos e queirogais secos ou higrófilos (7110*, 4020*, 4030).

Non se coñecen aproveitamentos tradicionais deste tipo de hábitat, se se exceptúa a recolección dalgunhas das especies presentes para o seu uso medicinal (*Valeriana pyrenaica*, *Angelica sylvestris*, *Equisetum arvense*, *Equisetum telmateia*, *Filipendula vulgaris*, *Eupatorium cannabinum*, etc.).

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 34 de 52
------------------	---	-----------------

2.1.9 TURBEIRAS ALTAS DEGRADADAS QUE PODEN REXENERARSE DE XEITO NATURAL (7120)

As *Turbeiras altas degradadas que poden rexenerarse de xeito natural (7120)* trátanse de turbeiras altas nas que se interrompeu (polo xeral debido a causas antrópicas) a hidroloxía natural do volume turboso, provocando o desecamento da súa superficie e/ou a perda ou cambio da súa composición específica. A vexetación destes lugares contén especies típicas das turbeiras altas activas, pero a súa abundancia relativa é diferente á daquelas. Os lugares que son capaces dunha rexeneración natural comprenden aqueles casos nos que é posible unha restauración hidrolóxica e, cun manexo de rexeneración axeitado, existe unha probabilidade razoable de que se restableza a formación de turba nun prazo de 30 anos. Non se consideran áreas de interese aquelas nas que existan grandes superficies de turba descuberta, as dominadas por cultivos ou pradarías intensivas ou aquelas nas que os compoñentes vexetais característicos das turbeiras altas fosen erradicados por formacións arboradas pechadas.

Nos casos máis severos, a cuberta vexetal deste tipo de hábitat está dominada por especies pratenses (*Trifolium pratense*, *T. repens*, *Dactylis glomerata*, *Lolium multiflorum*, etc.), entre as que sobreviven algunhas especies turfófilas de cárices (*Carex binervis*, *C. demissa*, *C. durieui*, *C. panicea*), Noutras situacións adoitan permanecer algunhas especies de esfagnos e, sobre todo especies leñosas (*Calluna vulgaris*, *Erica mackaiana*, *Erica cinerea*, etc.).

En sentido estrito, non se coñecen aproveitamentos tradicionais deste hábitat. Con certa frecuencia, os prados de sega de áreas chairas instaláronse sobre antigas áreas turbosas a través da creación de sistemas de drenaxe. A miúdo, o seu abandono conduce á recuperación natural da vexetación típica das turbeiras altas.

2.1.10 'MIREs' DE TRANSICIÓN (7140)

Os *'Mires' de transición (7140)* son comunidades formadoras de turba situadas na superficie de augas oligotróficas a mesotróficas, con características intermedias entre tipos solixenos e ombróxicos. Inclúen un amplo abano de comunidades; nos grandes sistemas de turbeiras adoitan constituírse comunidades características baixo o aspecto de céspedes de ciperáceas, mantos flotantes ou tremoais dominados por pequenos cárices asociados a esfagnos ou brións pardos. Polo xeral van acompañadas de comunidades acuáticas ou anfíbias. Na rexión Boreal este tipo de hábitat inclúe fens minerotróficos que non forman parte de grandes complexos de turbeiras, áreas lamacentas e pequenos fens transicionais entre augas libres (lagoas, charcas) e o chan mineral. Estas turbeiras

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 35 de 52
------------------	---	-----------------

pertencen á orde *Scheuchzerietalia palustris* (mantos flotantes oligotróficos entre outras comunidades) e á orde *Caricetalia fuscae* (comunidades de tremoais). Inclúense aquí as interfases con augas oligotróficas con *Carex rostrata*.

Observacións: a tradución ao galego da denominación inglesa deste tipo de hábitat é difícil e complexa, xa que, como se comenta no Manual, orixinalmente inclúense nesta categoría diversos tipos de turbeiras, fundamentalmente turbeiras planas e flotantes, que non son traducibles por un único termo en galego. Por elo, manténse o vocablo de orixe escandinava "mire" (cf. Moore 1984), escollido na denominación orixinal inglesa deste tipo de hábitat.

As representacións deste tipo de hábitat situadas nas áreas máis accesibles e sometidas a un menor enchoupamento foron utilizadas en diversas áreas de montaña de Galicia como fonte de pasto para o gando criado en réxime de semiliberdade. Algunhas plantas medicinais características deste tipo de hábitat, como a árnica (*Arnica montana*), xunto a outras menos frecuentes, como as rorellas (*Drosera rotundifolia*, *D. intermedia*) foron obxecto de recolección tradicional en pequena contía ao longo de toda Galicia.

As ***Depresións sobre substratos turbosos de Rhynchosporion (7150)*** son comunidades pioneiras pouco variables florísticamente, desenvolvidas sobre substratos turbosos húmidos ou, en ocasións, areosos, con *Rhynchospora alba*, *R. fusca*, *Drosera intermedia*, *D. rotundifolia*, e *Lycopodiella inundata*, que forman bandas sobre turbeiras altas ou de cobertor, así como en áreas afectadas por deslizamentos ou crioturbación no interior de queirogais ou turbeiras, asociadas a afloramentos freáticos ou as zonas de flutuación de lagoas oligotróficas con leitos areosos ou lixeiramente turbosos. Estas comunidades son similares e están intimamente relacionadas coas que ocupan as depresións turbosas pouco profundas (51.122) e de turbeiras de transición e inllós.

Compre destacar que este tipo de hábitat aparece de xeito natural asociado a áreas turbosas inestables ou degradadas pola existencia de grandes herbívoros ou fenómenos erosivos asociados a períodos de chuvía intensa ou pequenos esvaramento; en todo caso, nunca ocupando grandes extensións.

Entre os aproveitamentos tradicionais do hábitat son semellantes aos citados para a categoría anterior.

2.1.11 TURBEIRAS BAIXAS ALCALINAS (7230)

As *Turbeiras baixas alcalinas (7230)* sitúanse en zonas húmidas maioritariamente sobre depósitos de turba ou "tufa" sobre os que crecen comunidades de pequenos cárices e brións pardos desenvolvidas sobre solos permanentemente encharcados que presentan achegas solíxenas ou topóxenas de augas ricas en bases, a miúdo calcarias. A capa freática pode oscilar en certa medida e estar lixeiramente por enriba ou por debaixo da superficie. A formación de turba, cando acontece, é infraacuática. As pequenas ciperáceas calcífilas dominan polo xeral este tipo de hábitat, cuxa vexetación inclúese na orde *Caricion davallianae*, caracterizado por a presenza de grandes colonias de brións pardos (*Campylium stellatum*, *Drepanocladus intermedius*, *D. revolvens*, *Cratoneuron commutatum*, *Acrocladium cuspidatum*, *Ctenidium molluscum*, *Fissidens adianthoides*, *Bryum pseudotriquetrum* e outros), céspedes de *Schoenus nigricans*, *S. ferrugineus*, *Eriophorum latifolium*, *Carex davalliana*, *Carex flava*, *Carex lepidocarpa*, *Carex hostiana*, *Carex panicea*, *Juncus subnodulosus*, *Scirpus cespitosus*, *Eleocharis quinqueflora*, e unha rica flora de herbáceas que inclúe *Tofieldia calyculata*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza traunsteineri*, *Dactylorhiza traunsteinerioides*, *Dactylorhiza russowii*, *Dactylorhiza majalis ssp. brevifolia*, *Dactylorhiza cruenta*, *Liparis loeselii*, *Herminium monorchis*, *Epipactis palustris*, *Pinguicula vulgaris*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Primula farinosa*, *Swertia perennis*. Herbazais húmidos (*Molinietalia caerulea*, p.e. *Juncetum subnodulosi* e *Cirsietum rivularis*, 37), e formacións de grandes carrizos (*Phragmition*, 53.1; *Magnocaricion* 53.2, *Cladietum marisci*, 53.3), así como comunidades de "turbeiras de transición e inllós" (54.5, 54.6), vexetación acuática ou anfibia (22.3, 22.4) ou comunidades de surxencias desenvolvidas en depresións (54.1), poden formar parte dos fens. Enténdese que as devanditas unidades, que poden, soas ou en combinación, axudar a caracterizar o fen, engloban comunidades do *Caricion davallianae* en sensu stricto, transicións coa orde *Molinion* e combinacións florísticas que, aínda que referibles fitosociolóxicamente a asociacións alcalinas do *Molinion*, inclúen un grande número de especies do *Caricion davallianae*. Dende este punto de vista, esta definición concorda coa clase integradora *Molinio-Caricetalia davallianae* proposta por Rameau et al. (1989). Fóra dos sistemas de fens ricos, comunidades asimilables a este hábitat poden aparecer en depresións intradunares (16.3), "turbeiras de transición" (54.5), herbais higrófilos (37), abanos de "tufa" (54.121) e algúns outros lugares. Nestes casos, para resaltar a súa presenza, poden ser utilizados os seus códigos en combinación co da unidade principal.

Os fens ricos adoitan contar con especies de distribución restrinxida e altamente especializadas. Trátase dun dos hábitats que máis viu reducida a súa área orixinal, xa que desapareceu de numerosas rexións e se atopa gravemente ameazado en outras.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 37 de 52
------------------	---	-----------------

A nivel de aproveitamentos tradicionais, salvo nas áreas sometidas a un menor encharcamento, nas que puntualmente se realizou unha sega para aproveitamento de pasto en verde, non se coñecen aproveitamentos tradicionais xeneralizados para este tipo de hábitat.

2.1.12 DESPRENDEMOTOS MEDITERRÁNEOS OCCIDENTAIS E TERMÓFILOS (8130)

Os *Desprendementos mediterráneos occidentais e termófilos (8130)* son depósitos de exposicións cálidas do Alpes e Pireneos, dos substratos calcarios dos Pireneos, as montañas mediterráneas, outeiros e áreas baixas e, localmente, das vertentes soleadas de áreas medioeuropeas. A vexetación corresponde ás ordes *Androsacetalia alpinae p.p.*, *Thlaspietalia rotundifolii p.p.*, *Stipetalia calamagrostis* e *Polystichetalia lonchitis*. Adoita ter subtipos segundo a asociación coa que se manifesten.

Comprende as comunidades vexetais desenvolvidas sobre calquera tipo de depósitos rochosos, móbiles ou estabilizados, sometidos ou non a procesos de crioturbación e/ou deslizamento, e con independencia da súa litoloxía (silíceas, calcarias, básicas, ultrabásicas). Este hábitat aparece baixo a forma de depósitos de granulometría variable (1->100 cm.), máis ou menos extensos, situados ao pé de cantís rochosos ou en cumios montañosos elevados. Sobre eles crece unha vexetación moi pouco densa, cun escaso recubrimento briofítico e líquénico e unha flora vascular máis ou menos abundante en función do tamaño dos fragmentos rochosos e o grao de estabilización do substrato.

Con frecuencia, este tipo de hábitat aproveitouse dende antigo para o abastecemento de materiais construtivos utilizados en cachotaría e obras viarias, así como lugares de pastoreo de gando menor, aproveitamentos que se atopan actualmente en desuso. Nalgúns casos coñécense representacións deste tipo de hábitat que ocupan entulleiras de antigos labores mineiros.

2.1.13 ENCOSTAS ROCHOSAS SILÍCEAS CON VEXETACIÓN CASMOFÍTICA (8220)

As *Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica (8220)* son afloramentos rochosos silíceos de elevada pendente que sustentan unha vexetación pouco densa ancorada ás fisuras e pequenas repisas do substrato. Trátase dun tipo de hábitat caracterizado fisionómicamente polo dominio da rocha núa, con vexetación vascular moi escasa nas áreas máis verticais, situación na que dominan brións e líques, enriquecéndose progresivamente en plantas vasculares conforme se reduce a pendente de terreo.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 38 de 52
------------------	---	-----------------

Non se coñecen aproveitamentos tradicionais xeneralizados, salvo a extracción puntual de material pétreo utilizado en construcións ou o pastoreo ocasional con gando menor nas áreas de menor inclinación.

2.1.14 ROCHEDOS SILÍCEOS CON VEXETACIÓN PIONEIRA DO SEDO- SCLERANTHION OU DO SEDO ALBI- VERONICION DILLENII (8230)

Os *Rochedos silíceos con vexetación pioneira do Sedo- Scleranthion ou do Sedo albi-Veronicion dillenii (8230)*, distribúense por todos os sistemas montañosos silíceos da Península. Nas superficies rochosas horizontais xéranse, ás veces, chans incipientes derivados da meteorización da roca nai e caracterizados pola súa limitada capacidade de retención hídrica. Son colonizados por plantas resistentes á seca, crasas (acumulan auga nas súas follas) ou de pequeno porte (anuais e efémeras). Estes medios albergan taxóns bioxeográficamente interesantes, algúns de orixe evolutiva relativamente recente, como certas especies dos xéneros *Sempervivum* e *Sedum*.

Sempervivum adoita formar poboacións máis ou menos densas nos pequenos rellanos dos rochedos das montañas peninsulares. Entre as especies ibéricas temos: *Sempervivum montanum*, *Sempervivum arachnoideum*, e os endémicos *Sempervivum minutum* (serras béticas) e *Sempervivum vicentei* (con distintas subespecies ou variedades nos diferentes sistemas montañosos). Hai que sinalar que algunhas destas especies son indiferentes ao substrato, polo que é posible atopalas tamén en medios semellantes pero calcarios. Nestes medios silíceos viven tamén, ás veces xunto aos *Sempervivum*, especies do xénero *Sedum*, como *Sedum anglicum*, *Sedum montanum*, *Sedum pedicellatum*, *Sedum andegavense*, *Sedum brevifolium*, *Sedum arenarium*, *Sedum caespitosum*, etc., e outras plantas como *Silene rupestris*, *Scleranthus polycnemoides*, *Evax carpetana*, etc.

É frecuente a presenza de gramíneas como *Agrostis trunctula*, *Agrostis durieui*, *Aira praecox*, etc. No clima oceánico do noroeste peninsular, estas comunidades levan interesantes endemismos de distribución moi restrinxida, como *Sedum pruinaum*, *Thymus caespititius* ou *Centaurea corcubionensis*. Neste tipo de hábitat son constantes diversos liques (*Rizocarpon*, *Ramalina*, etc.) e musgos (*Polytrichum*, *Ceratodon*, etc.). Estes medios carecen de fauna específica, como non sexa a propia dos medios rupestres en xeral.

2.1.15 BOSQUES GALAICO-PORTUGUESES CON QUERCUS ROBUR E QUERCUS PYRENAICA (9230)

Os *Bosques galaico-portugueses con Quercus robur e Quercus pyrenaica (9230)* correspóndese cun hábitat comunitario de interese caracterizado pola existencia de

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 39 de 52
------------------	---	-----------------

carballeiras marcescentes mediterráneas ou submediterráneas dominadas polo *Quercus pyrenaica*, ás veces en mestura co carballo (*Quercus robur*).

Os cerquiños crecen sobre todo nos sistemas montañosos do cuadrante noroccidental da Península Ibérica, con menor representación noutras zonas silíceas do leste e do sur. Son bosques de substratos acedos que viven entre os 400 e 1.600 m (ata os 2.000 m en Sierra Nevada), sendo substituídos a maior altitude por piñeirais, faias ou matogueiras de montaña e, a menor altitude ou con menor precipitación, por aciñeiras ou sobreirais. Na Cordilleira Cantábrica son desprazados por faias e carballos ao diminuír a influencia mediterránea. As zonas onde predominan os cerquiños son bosques relativamente pobres; o estrato arbóreo é case sempre monoespecífico, aínda que ás veces acompaña ao cerquiño algún arce (*Acer opalus*, *Acer monspessulanum*), capudres (*Sorbus aria*, *Sorbus aucuparia*, *Sorbus torminalis*) ou acivros (*Ilex aquifolium*). No estrato arbustivo destacan *Crataegus monogyna*, especies de Rosa e madreselvas (*Lonicera peryclimenum*). As herbáceas aparecen dispersas, destacando *Arenaria montana*, *Geum sylvaticum*, *Poa nemoralis*, *Melica uniflora*, *Brachypodium sylvaticum*, *Luzula forsterii*, etc. Nos bosques aclarados adoita presentarse unha orla de grandes leguminosas (*Genista*, *Cytisus*, *Adenocarpus*). A matogueira de substitución adoita estar representado polas mesmas leguminosas, ademais de breixos (*Erica cinerea*, *Erica australis*, *Erica vagans*) nas zonas máis chuviosas e norteñas, ou de xaras (*Cistus laurifolius*, *Cistus ladanifer*, *Cistus salviifolius*) nas máis secas ou meridionais.

O bosque de cerquiño mixto con carballos aparece en localidades noroccidentais, atlánticas e de tránsito cara a bosques máis frondosos. Esta variante ten un dosel arbóreo diverso, con *Acer campestre*, *Fraxinus excelsior*, *Frangula alnus* ou *Pyrus pyraster*, e enriquecese con especies nemorais atlánticas no sotobosque. A fauna forestal é diversa, destacando numerosas aves (paseriformes, rapaces) e mamíferos (mustélidos, cérvidos, etc.).

Entre os usos e aproveitamentos que poidan producirse, nestas zonas, están: o forestal (pouco frecuente, moi controlado e para o aproveitamento de leñas e/ou a eliminación de especies exóticas), o cinexético (sobre todo no relacionado co aproveitamento do corzo e a arcea, xa que é un hábitat ao que recorren estas especies) e o recreativo (algún excursionista ou pescador que esporadicamente transite pola zona).

2.1.16 SOUTOS (9260)

Formacións arboradas dominadas por *Castanea sativa* procedentes de bosques manexados dende antigo, nos que se foi favorecendo esta especie, ou directamente de plantacións centenarias.

As plantacións antigas de castiñeiro (*Castanea sativa*) reciben as acepcións de "souto" ou, máis raramente, "castiñeiras". Non obstante non todas elas cumplan as condicións sinaladas na descrición arriba exposta para poder ser consideradas como representacións do hábitat "9260 Soutos". Para os efectos da selección de lugares de importancia para a conservación deste tipo de hábitat e da avaliación do seu estado de conservación, soamente se consideraron como representativas aquelas masas arboradas nas que o sotobosque tivese unha composición florística máis ou menos próxima á dos bosques considerados como climatófilos nas respectivas áreas, desbotándose aquelas plantacións tradicionais nas que se realiza o laboreo do solo ou, mesmo, a sementeira de cereal baixo a copa das árbores, prácticas usuais na maior parte da provincia de Ourense e, en menor medida, nalgunhas áreas do sur de Lugo como é o caso da parte baixa de Quiroga.

Este hábitat caracterízase polo dominio absoluto do castiñeiro no estrato superior que, soamente nos casos de abandono das prácticas culturais, comparte o dosel con outras especies arbóreas, como pradairos, freixos, cerdeiras bravas, abeleiras e, mesmo, faias. Cando o sotobosque é rozado periodicamente soamente aparecen rebrotes de cepa do castiñeiro no estrato arbustivo, sendo frecuentes no estrato herbáceo especies nemorais tolerantes á luz do sol como *Holcus mollis*, *Stellaria holostea*, *Hedera hibernica*, *Ajuga reptans*, *Linaria triornithophora*, *Melampyrum pratense*, etc., así como diversas especies características de formacións arbustivas (*Rubus spp.*, *Pteridium aquilinum*, *Agrostis capillaris*, plántulas de *Erica cinerea*, *E. arborea* ou *Ulex europaeus*).

Como é sabido, as plantacións tradicionais de castiñeiro no NW Ibérico realizábanse cunha dobre finalidade: obtención de recurso alimenticio (castaña) e madeireiro. Secundariamente, a vexetación do sotobosque era aproveitada como recurso de pasto para o gando menor e, xunto coa follaxe, como broza ("estrume" ou "molime") destinada para cama do gando. Por último, o castiñeiro é unha excelente planta melífera.

3. MEDIDAS DE XESTIÓN

Unha vez delimitadas as zonas dos AAVC existentes en cada UXF, ademais de descritas e caracterizadas as actividades (usos) levadas a cabo, o *Plan de Xestión* debe garantir a súa

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 41 de 52
------------------	---	-----------------

protección e conservación. Para alcanzar este obxectivo **é imprescindible determinar que se necesita conservar ou protexer en cada área** (por exemplo, en caso de ter especies de aves en perigo, seguramente sexa necesario protexer o bosque onde aniñan). Unha vez clara esta circunstancia, **deben ser identificadas as principais ameazas** para solucionar o problema (se xa existe) ou evitar que se produza (para o exemplo anterior, as cortas realizadas na época de cría ou a actividade ilegal de recollida de ovos). Finalmente, decidiranse as **accións a levar a cabo**.

Non obstante, se parte – ou a totalidade – do monte posúe un *Alto Valor de Conservación* non significa automaticamente que non poida realizarse aproveitamento algún; senón que, posiblemente, se teñan que tomar precaucións especiais para non danar os atributos identificados e, por tanto, o valor existente en devandita área. Se a operación non é especialmente intensa, é bastante probable que as actividades actuais non estean afectando á biodiversidade en xeral, ou aos altos valores de conservación en particular, se ben será necesario comprobalo. Nalgúns casos, unha xestión forestal pouco intensiva e especialmente controlada podería estar derivando nunha mellor conservación que se no existise xestión algunha. Nestes casos, habería que demostrar que as actividades levadas a cabo non afectan negativamente e de maneira substancial á biodiversidade e/ou altos valores de conservación.

3.1 XERAIS

As **medidas de xestión xerais** responden basicamente ao desenvolvemento dalgún dos criterios e indicadores contemplados no Principio 9 dos Estándar Español de Xestión Forestal para a Certificación FSC (FSC-STD-ESP-03-2018).

- A xestión forestal vai dirixida a asegurar ou mellorar os atributos que caracterizan aos AAVC, mediante o cumprimento de todos e cada un dos seguintes elementos:
 - A conservación ou incremento da diversidade biolóxica.
 - mantemento ou incremento do seu valor paisaxístico.
 - A conservación dos ecosistemas raros o ameazados, se os houbera.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 42 de 52
------------------	---	-----------------

- O mantemento ou incremento da súa capacidade de proporcionar beneficios ambientais básicos.
 - O mantemento ou incremento do seu grao de contribución á satisfacción das necesidades básicas das comunidades locais, incluíndo a súa identidade cultural.
- As actuacións de xestión forestal a realizar terán, entre outros, o obxectivo de lograr unhas estruturas e unhas composicións específicas similares ás que terían de forma natural, é dicir, sen intervención humana (vexetación potencial).
- Optarase pola rexeneración natural fronte á artificial, aínda que as plantacións ou sementeiras poidan ser un complemento da rexeneración natural en determinados casos xustificadas tecnicamente. Neste aspecto, non é de obrigada aplicación en superficies cualificadas como SLIMF.
- Cando sexa preciso realizar plantacións ou sementeiras, terase un estrito control sobre a procedencia do material de reprodución forestal, que será da propia UXF ou, cando non sexa posíbel, de montes próximos. Deberá descartarse o emprego de material forestal de reprodución de orixe descoñecido ou de procedencias distintas á que inclúe o monte, para evitar o cruzamento entre poboacións xenéticamente distantes. Dende o punto de vista da capacidade de acollida de fauna, tenderase ao emprego de marcos de plantación amplos, xa que posibilitan a creación de rodais nos que o peche de copas se retrasará notablemente. Este aspecto non é de obrigada aplicación en superficies cualificadas como SLIMF.
- No Plan de Xestión debe demostrarse que os turnos, idades de madurez, rotacións ou dimensións de corta aplicados nas cortas de rexeneración se determinan facendo prevalecer os criterios ecolóxicos fronte aos económicos. Este aspecto non é de obrigada aplicación en superficies cualificadas como SLIMF.
- As cortas de rexeneración realizaranse deixando pés vivos para manter as funcións ecolóxicas e preservar a estrutura forestal e a diversidade, non realizando cortas a feito.
- A xestión nos AAVC, onde o produto principal sexa madeira, levarase a cabo deixando, como mínimo, 5 pés extracortábeis por hectárea ata a súa morte natural e, se existiran, 2 árbores mortas por hectárea, distribuídos de forma homoxénea pola

UXF, para manter as funcións ecolóxicas e preservar a estrutura vexetal e a diversidade. Ditas árbores elixiranse entre os de maior tamaño, sempre que isto non supoña un risco para a propagación de pragas e enfermidades. Se non existen pés extracortábeis, deixaranse como mínimo, 5 árbores/ha maduras sen aproveitar.

- Polo de agora non se identifican superficies de non intervención. Esta catalogación faise coa superficie do 5% da superficie do AAVC (nunha área continua), como mínimo, e sempre nos lugares nos que o monte arborado presente unha maior madurez, de forma que se permita a súa evolución natural. Este aspecto non é de obrigada aplicación en superficies cualificadas como SLIMF por reducida superficie.
- Na planificación e execución dos tratamentos selvícolas que leven a cabo nas AAVC deberán evitarse:
 - Alteracións na composición da vexetación e comunidades faunísticas acompañantes.
 - Deterioracións das propiedades físicas e químicas dos chans, e especialmente da súa fertilidade.
 - Alteracións dos ecosistemas de ribeira e os leitos de auga.
 - Outras medidas para manter e conservar as AAVC indicadas poderán incluírse especificamente no Plan de Xestión e no resumo do Plan de Xestión accesible ao público. Ademais, consideraranse e incorporarán outras medidas propias do modelo de xestión implementando no conxunto da UGF, principalmente aquelas relacionadas co Principio 6: Impacto Ambiental.
 - Realizaranse procesos de consulta pública que permitan profundar na identificación, xestión e seguimento das AAVC, incorporando as achegas que favorezan a mellora e conservación dos atributos identificados nas mesmas.

3.2 ESPECÍFICAS

Enúncianse, a continuación, unha serie de consideracións a valorar á hora de adoptar medidas de xestión específicas en zonas que presenten un determinado tipo de hábitat de interese como os xa advertidos para os montes avaliados:

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 44 de 52
------------------	---	-----------------

3.2.1 PARA OS HÁBITATS 91E0*, 9230 E 9260

- Buscarase nas masas unha composición de especies mixta debido á maior estabilidade e naturalidade que presentan estas. Con todo, non debe pretender conseguirse unha máxima diversidade de especies a nivel rodal ou cantón debido a que pode supoñer un notable aumento da complexidade de xestión.
- O aumento de diversidade estrutural está positivamente correlacionado coa diversidade específica, xa que un aumento da primeira posibilita a existencia dunha maior complexidade microclimática e, por tanto, de microhábitats para os organismos. A existencia dunha maior diversidade de especies vexetais e animais supón, doutra banda, unha maior dispoñibilidade trófica para un máis elevado número de consumidores.
- De realizar repoboacións, é aconsellable empregar un marco amplo ou realizalas por bosquetes, denominándose por golpes cando se implantan ao redor de dez plantas por grupo e por bosquetes no caso de implantar de dez a cen plantas por grupo.
- En relación co método de beneficio, o de maior estabilidade e naturalidade é o monte alto, por iso é polo que deba tenderse, de non existir, cara ao mesmo.
- Para conseguir unha maior diversidade estrutural e específica resultante, debe optarse por buscar a rexeneración natural cun período de rexeneración o máis amplo posible. Canto máis se tente imitar cos tratamentos silvícolas de rexeneración ás perturbacións que de forma espontánea afectan os ecosistemas naturais, maior será a naturalidade das curtas de rexeneración.
- O mantemento en pé dunha serie de árbores en proceso de decaemento, destinados a converterse en auténticos legados biolóxicos, supón un importante aumento da diversidade estrutural a nivel rodal. É fundamental para unha ampla gama de especies animais asociada a estadios avanzados de descomposición moi avanzada da madeira (aves cavernícolas e rapaces, morcegos, xilófagos, etc.).
- Os tratamentos selvícolas de mellora deberán evitar homoxeneizar os rodais sometidos a actuación. Con todo, unha diminución adecuada da espesura posibilita, entre outros, un maior acceso de auga e enerxía ao chan o que permite a instalación de especies propias de sotobosque e activa a actividade biolóxica de fauna e flora edáfica aumentando, por tanto, a curto prazo a complexidade estrutural. Fomentar

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 45 de 52
------------------	---	-----------------

o desenvolvemento dun sotobosque rico en especies arbustivas de interese pode ser unha importante estratexia na silvicultura de conservación de fauna ameazada dependente da existencia dun sotobosque ben desenvolvido. A clara de selección, desenvolta tradicionalmente para favorecer a pés de notable calidade madeireira, é unha moi importante opción de xestión en MAVC ao poderse favorecer notablemente, e con mínimo impacto, a pés ou especies interesantes para a fauna, como poidan ser árbores con especial interese trófico ou escasamente representados.

- Desde ou punto de vista da conservación, todos vos rasos ou superficies desarboladas con calidades de estación diferenciadas (trampales e zonas encharcadas, canchales, yeseras, etc) deben ser conservados tal como preséntanse pois son lugares de interese ecolóxico particular e con importante efecto non aumento da diversidade estrutural e específica.
- Controlaranse (retirarán) aquelas especies que poidan presentar un comportamento invasor, crecer incontroladamente e, desta forma, afectar negativamente as comunidades naturais. Normalmente tratarase de especies exóticas que se expanden incontroladamente, substituyendo ás especies autóctonas e reducindo a diversidade florística das comunidades naturais, chegando mesmo a completa eliminación.
- Retiraranse as árbores e ramas grandes que poidan existir no curso de auga ou, na súa falta, caer como consecuencia dalgún tipo de operación que se efectúe. Calquera actuación ou intervención forestal tentarase levar a cabo cando o chan atópese seco, evitando depositar residuos e sen realizar a extracción de pés apoiándose no leito.
- Se se considera necesario emprender labores de restauración de zonas de ribeira, a selección de especies a utilizar na recuperación de comunidades vexetais de ribeira é un dos aspectos máis importantes que se han de considerar co fin de garantir a supervivencia das plantas introducidas e, ao mesmo tempo, minimizar impactos negativos no medio. Débese ter en conta o seguinte: a) as características ecolóxicas do tramo no cal se intervén (área xeográfica, clima, chan, pH, salinidade, etc) e a distribución natural da especies (especial atención ás especies de vexetación características e definatorios dos hábitat de interese); b) as condicións xeomorfolóxicas e a posición do tramo no perfil lonxitudinal do curso de auga; c) o réxime de caudais, incluíndo a duración dos períodos de inundación; d) o perfil transversal do curso de auga.

- A plantación debe ser o máis diversa posible, tanto na estrutura horizontal como na vertical, pero sempre usando taxóns presentes de forma natural na zona.
- Limitarase a entrada e acceso de maquinaria pesada ao mínimo imprescindible. En caso de ser inevitable, debe levar a cabo en áreas sinaladas que se haxan preparado para esta función. Así mesmo, reduciranse ao mínimo os impactos sobre o chan, mantendo a capa orgánica intacta.
- En calquera mellora que se pretenda introducir en zonas de ribeira consideraranse os seguintes aspectos:
 - Os hábitats con maior interese ecolóxico que se identifican na zona e que lle conceden un alto valor de conservación.
 - A franxa de ribeira deberá ser o suficientemente ancha como para permitir a protección do leito. Como criterio xeral adóitase sinalar que a anchura da franxa ribeirega debe ser, polo menos, igual que a do río e, se é posible, entre dous e cinco veces esta; en todo caso, nunca inferior a 5 ou 6 metros.
 - Na medida do posible, existirán (ou se crearán) áreas de amortecemento ás zonas específicas de ribeira onde se atopan os hábitats considerados de interese. A súa anchura será variable de acordo coas condicións específicas do lugar (composición, idade e estado de vexetación, características xeomorfolóxicas do tramo, cobertura e uso do chan adxacente ou outras características locais).

3.2.2 PARA OS HÁBITATS 4020*, 4030, 6220, 6430, 7110*, 7120, 7140, 7230, 8130, 8220, 8230

- A xestión destas comunidades non se pode reducir a unha serie de "receitas" ou tratamentos preestablecidos. Dependerá das características particulares do monte e os obxectivos da xestión, de maneira que tan adecuado poderá ser unha roza a feito en pequenas superficies (favorece o seu desenvolvemento e garante a súa persistencia) como unha roza selectiva.
- De todos os xeitos, o habitual é que calquera operación levada a cabo nestas zonas (e adxacentes) sexa selectiva evitando a alteración das comunidades presentes.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 47 de 52
------------------	---	-----------------

- En caso de existir un uso gandeiro, podería resultar interesante realizar un pastoreo mixto de bovino ou ovino e caprino (excluíndose nos hábitats prioritarios).
- Na maior parte das situacións, bastará con deixar actuar á sucesión natural na medida de favorecer a súa calidade ou vigor, aínda que se realizará un seguimento do seu estado evolutivo.
- Determinadas actuacións, como rozas ou modificacións da dinámica hidrolóxica, poden carrexar a deterioración deste tipo de hábitat a curto prazo. Debería evitarse a drenaxe e plantación de especies arbóreas neste tipo de hábitats para aproveitálos con finalidade produtiva.

3.2.3 PARA OS HÁBITATS 3260, 3270

- A ausencia de focos de contaminación que vercan ás canles fluviais e a existencia dunha vexetación continua e ben estruturada nas marxes contribúe positivamente ao mantemento dun estado de conservación favorable do hábitat.
- Evitar no posible a modificación e artificialización das canles, así como a construción de barreiras que produzan perda de oxixenación nas augas ("caneiros" ou "aceas", presas de minicentrales, presas de grandes encoros) resulta negativa para a conservación deste tipo de hábitat.
- Controlar a expansión de poboacións de especies vexetais alóctonas e carácter invasor, en especial do xénero *Azolla*, contribúen á deterioración deste hábitat. A introdución de fauna alóctona (cangrexo americano, blackbass, etc), altera radicalmente as relacións tróficas do hábitat polo que no seguimento efectuado nas UXF nas que se manifesta, deberanse levar a cabo medidas cando aparezan de forma natural.
- Manter as características estruturais e florísticas da vexetación asociada a este tipo de hábitats xa que adoita ser un dos principais indicadores do seu estado de conservación e control para realizar calquera tipo de actuación de compensación ou mitigación se chegara a ser necesario.

4. ESTRATEXIAS DE CONSERVACIÓN DOS ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 48 de 52
------------------	---	-----------------

4.1 ESTRATEXIAS XERAIS

As estratexias para o mantemento dos Altos Valores de Conservación non teñen por que excluír necesariamente o aproveitamento, sempre que sexan compatibles coa conservación dos valores para protexer. Con todo, a única maneira de manter algúns dos Altos Valores de Conservación será a través da protección da área de Altos Valores de Conservación na que se atopan.

- **AVC1.** As zonas de protección, as instrucións de aproveitamento e/ou outras estratexias para protexer as especies endémicas, ameazadas, en perigo ou outras concentracións de diversidade biolóxica e as comunidades ecolóxicas e hábitats das que dependen, suficientes para previr reducións no alcance, integridade, calidade e viabilidade dos hábitats e as ocorrencias das especies. Nos casos en que a mellora se identifica como o obxectivo, levarán a cabo medidas para desenvolver, ampliar e/ou restaurar hábitats para as devanditas especies.
- **AVC2.** As estratexias que manteñen totalmente o alcance e a integridade dos ecosistemas forestais e a viabilidade das súas concentracións de biodiversidade, incluíndo especies vexetais e animais indicadoras, especies crave e/ou agrupacións relacionadas con grandes ecosistemas forestais naturais. Os exemplos inclúen zonas de protección e áreas reservadas, onde calquera actividade comercial en áreas que non están reservadas límitase a operacións de baixa intensidade que manteñen totalmente a estrutura, a composición, a rexeneración e os patróns de perturbación forestal en todo momento. Nos casos en que a mellora se identifica como o obxectivo, levarán a cabo medidas para restaurar e reconectar os ecosistemas forestais, a súa integridade e os hábitats que apoian a diversidade biolóxica.
- **AVC3.** As estratexias que manteñen totalmente a extensión dos ecosistemas raros e ameazados, os hábitats ou os refuxios. Nos casos en que a mellora se identifica como o obxectivo, levarán a cabo medidas para restaurar e/ou desenvolver ecosistemas raros ou ameazados, hábitats ou refuxios.
- **AVC4.** As estratexias para protexer zonas de captación de auga que son importantes para as comunidades locais situadas dentro da Unidade de Xestión e as áreas que son particularmente inestables ou susceptibles á erosión. Estas áreas poderán incluír zonas de protección, instrucións de aproveitamento, restricións ao uso de substancias químicas, e/ou instrucións para a construción e mantemento de

camiños, para protexer as zonas de captación de auga e as áreas augas arriba e en pendentes ascendentes. Nos casos en que a mellora se identifica como o obxectivo, levarán a cabo medidas para restaurar a calidade e cantidade de auga. Cando os servizos do ecosistema da categoría AVC4 identificados inclúan a regulación do clima, levarán a cabo estratexias para manter ou mellorar a captación e o almacenamento de carbono.

- **AVC5.** Desenvolveranse estratexias para protexer as necesidades da comunidade en relación coa Unidade de Xestión en colaboración con representantes e membros das comunidades locais.
- **AVC6.** Desenvolveranse estratexias para protexer os valores culturais en colaboración con representantes e membros das comunidades locais

4.2 ESTRATEXIAS ESPECÍFICAS

UGF	DESCRIPCIÓN	ESTADO ACTUAL	OBXECTIVO	ESTRATEXIAS E ACCIÓNS ADICIONAIS
MONTE DA BRAXE	Áreas, incluídas no ZEC Costa Ártabra (ES1110002). Identificada a presenza de certas especies asociadas aos hábitats 7110* - Turbeiras altas activas, 4020* - Queirogais húmidos atlánticos de Erica ciliaris e Erica tetralix, 6220* - Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde Thero-Brachypodietea, 7150 - Depresións sobre sustratos turbosos do Rhynchosporion, Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas.	Ben conservado	Preservación	Na actualidade non son necesarias
MONTE PARAMEDELA	Áreas dentro do espazo de Rede Natura 2000 denominado ZEC Ancares-Courel (ES1120001). Presenza de certas especies asociadas aos hábitats 3260 - Ríos dos pisos basal a montano, 3270 - Ríos de ribeiras lamacentas (Chenopodion rubri p.p. e de Bidention p.p.), 4030 - Queirogais secos europeos, 6430 - Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas, 8130 - Desprendementos mediterráneos occidentais e termófilos, 8220 - Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica, 8230-Rochedos silíceos con vexetación pioneira, 91E0* - Bosques aluviais de Alnus glutinosa e Fraxinus excelsior, 9260 - Soutos.	Ben conservado	Preservación	Na actualidade non son necesarias

5. SEGUIMENTO

O seguimento requírese como parte dunha xestión forestal adecuada e a súa finalidade principal é a de tentar mellorar a xestión. O seguimento debe axudar, polo menos, no seguinte: identificar (pescudar) posibles cambios nos servizos que ofrece o monte e entender os impactos, é dicir, os efectos que causa a xestión forestal nos servizos ofrecidos (regulación climática, prevención da erosión), e na vida das comunidades e poboacións locais.

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 51 de 52
------------------	---	-----------------

O Criterio 9.4 dos Estándares Españois de Xestión Forestal para a Certificación FSC (na súa versión actualmente vixente) sinala que debe realizarse un seguimento periódico, proporcional á escala, intensidade e risco das actividades de xestión para avaliar a efectividade das medidas usadas para manter ou incrementar os atributos de conservación identificados nas AAVC. Neste sentido, o seguimento efectúase de acordo co referido no manual (SXFSXU_MS) e no procedemento específico do sistema de XFS (SXFSXU-PR-003).

6. CARTOGRAFÍA

A partir do estudo realizado, delimítanse na seguinte documentación cartográfica as diferentes áreas identificadas e definidas como Áreas de Altos Valores de Conservación dentro do Sistema de Xestión Forestal Sostible.

- 1. *ÁREAS DE ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN na UXF MONTE DA BRAXE***
- 2. *ÁREAS DE ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN na UXF MONTE PARAMEDELA***

Data: 24/09/2021	SXFSXU-OU-013: ESTUDO SOBRE A IDENTIFICACIÓN E CARACTERIZACIÓN DE ÁREAS CON ALTOS VALORES DE CONSERVACIÓN	Páxina 52 de 52
------------------	---	-------------------------------